

МЕЖДУНАРОДНО АТЕЛИЕ
“КУЛТУРНИ МАРШРУТИ НА ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА”

София, 16-17 септември 2000

ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН ДОКУМЕНТ

Участниците в международното ателие на тема “Културни маршрути на Югоизточна Европа” - експерти от всички страни на Югоизточна Европа: Албания, Босна и Херцеговина, България, Гърция, Бивша Югославска република Македония, Румъния, Словения, Турция, Хърватска и Югославия, като отчитат предпоставките в Приложение 1,

- изразяват загриженост за състоянието на културното наследство на региона, породена от неговия неразкрит културен интегритет; застрашеността му от природни бедствия, военни конфликти, икономически затруднения и комерсиализация на неконтролиран туризъм;
- подчертават, че опазването и използването на културното наследство на региона изисква координирани усилия и взаимно разбиране към ценностите на Другия;
- разглеждат културното наследство и като ресурс за регионално развитие, чието разумно използване не само би допринесло за възстановяване на вложените в него инвестиции, но и би осигурило достатъчно средства за неговото опазване, поддържане и развитие;
- уверени са, че културните маршрути, стимулиращи устойчив културен туризъм - в тясно партньорство с туристическия сектор - са в състояние да изиявят идентичността и разнообразието на културното наследство в региона и да допринесат за неговата европейска интеграция;
- уверени са, че разумното използване на културното наследство, чрез развитие на културните маршрути, би имало определен принос за целите на Пакта за стабилност на Югоизточна Европа по отношение на демократизирането, на устойчивото икономическо развитие и сътрудничество и на сигурността в региона;
- смятат, че Проектът “Културни маршрути на Югоизточна Европа” представлява възможност за регионално развитие и са съгласни да продължат работата по него (като приемат предложеното от ИКОМОС/БЪЛГАРИЯ лого на Проекта);

Водени от тези единодушно изразени констатации, участниците в Ателието:

1. Приемат представената и дискутирана по време на ателието първа версия на Картата на културните маршрути като ценна основа за по-нататъшно развитие на Проекта, който би трябвало да има отворен характер, давайки възможност за присъединяване към него и на други страни, близки на региона.
2. Приемат групата от експерти, участващи в ателието, както и всички работили досега върху Картата на културните маршрути на региона, като отворена Мрежа от експерти на Проекта, съгласно т. 1 от Приложение 2.
3. Предлагат към Пакта за стабилност на Югоизточна Европа да бъде разработена и приета Харта за опазване и използване на културното наследство на региона, която би могла да допринесе за успешната реализация на проекта. Към Хартата да бъде разработен Регионален план за действие по опазване и използване на културното наследство на региона, финансиран от бюджета на Пакта за стабилност и включващ приетите от Ателието ключови дейности по Проекта, посочени в Приложение 2.
4. Изразяват увереност, че Хартата за опазване и използване на културното наследство и Регионалният план за действие към нея - в рамките на Пакта за стабилност на Югоизточна Европа - в близко бъдеще ще включат и Федеративна република Югославия, чието културно наследство е интегрална част от културното богатство на региона.
5. Изказват благодарност и дават висока оценка на инициативата и координиращата роля на ИКОМОС/БЪЛГАРИЯ за лансирането и развитието на проекта “Културни маршрути на Югоизточна Европа”, както и на приноса на всички участващи експерти-партньори в проекта.
6. Изказват благодарност на Фондация “Отворено общество” - програма Изток-Изток, на Фондация Крал Бодуен и на всички правителствени институции и неправителствени организации от страните в региона за тяхната ценна финансова помощ за реализацията на проекта (Приложение 3).

София, 17 септември 2000

**МЕЖДУНАРОДНО АТЕЛИЕ
“КУЛТУРНИ МАРШРУТИ НА ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА”
София, 16-17 септември 2000**

**ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРОЕКТА
“КУЛТУРНИ МАРШРУТИ НА ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА”**

Участниците в международното ателие на тема “Културни маршрути на Югоизточна Европа”

- вземат под внимание ценната досегашна изследователска и практическа дейност за опазване и използване на културното наследство на региона;
- отчитат значителната роля на Кампанията на Съвета на Европа “Европа, общо наследство” и на Европейските дни на наследството за изява на общите корени на културното наследство на региона и на чувството за принадлежност към общото европейско наследство;
- оценяват значението на: Резолуцията на IV-та Европейска конференция на Съвета на Европа (Хелзинки, май 1996), Резолуцията на 12-та Генерална Асамблея на ИКОМОС и Международната харта за културен туризъм на ИКОМОС (Мексико, 1999), открояващи възможностите за рационално използване на културното наследство и за превръщането му в стимул на устойчивото регионално развитие;
- вземат предвид всичко, извършено досега за стабилизирането на Югоизточна Европа, за опазването и развитието на нейното културно наследство и за изследването на проблемите на културните маршрути и културния туризъм в рамките на: Пакта за стабилност на Югоизточна Европа, Плана за действие за Югоизточна Европа на Съвета на Европа, програмите на ИКОМОС (особено на неговите международни комитети за културни маршрути и за културен туризъм и на националните комитети на Испания и на страните от Югоизточна Европа), инициативите на Фондация Крал Бодуен (особено на неговата програма Living Heritage);
- подчертават значението на дейността на Европейския институт за културни маршрути на Съвета на Европа за развитието на методологията и практиката в областта на Европейското културно наследство.

МЕЖДУНАРОДНО АТЕЛИЕ
“КУЛТУРНИ МАРШРУТИ НА ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА”
София, 16-17 септември 2000

ДЕЙНОСТИ ЗА БЪДЕЩОТО РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТА
“КУЛТУРНИ МАРШРУТИ НА ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА”
ПРИЕТИ ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В АТЕЛИЕТО

1. Да се изготви Статут за функционирането и изпълнението на Проекта и на Мрежата от експерти; до приемането му да се конституира временен Секретариат, съставен от представители от всяка страна на региона с Главен координатор на Проекта от ИКОМОС/БЪЛГАРИЯ.
2. Да се развие съществуващата вече База-данни по Проекта, със седалище в ИКОМОС/БЪЛГАРИЯ, включваща данни за най-ценното културно наследство на региона. Специален раздел в Базата-данни да бъде отреден на най-заstraшеното културно наследство на региона, като се осъществи връзка с Базата-данни, изградена по инициатива на ИКОМОС/ГЪРЦИЯ с участието на експерти от Югоизточна Европа.
3. Да бъде цялостно дефинирана Мрежата от културни маршрути във връзка с големите европейски културни маршрути, с транспортните коридори и с ценните природни ресурси; да бъдат селектирани приоритетните културни маршрути, изискващи първоетапни действия.
4. Да се разработят пилотни изследвания и проекти за активни културни зони, предвиждащи: незабавни действия по най-заstraшените паметници и зони, реабилитация и стопанско използване на културното наследство, развитие на културните маршрути и на устойчивия културен туризъм, сансбилизирание на населението към проблемите и перспективите на културното наследство, формиране на мрежа от локални партньори и др.
5. Да се разработят регионални проекти за сътрудничество в областта на културните маршрути и културния туризъм между съседни страни от региона.
6. Да се предложат на държавите мерки за интегрирана регионална политика в областта на археологическите проучвания, регистрацията, консервацията и териториалното устройство в рамките на регионалните културни маршрути и активни зони, както и мерки, улесняващи туристическата мобилност, визовия режим и др.

7. Да се предложи инвестиционна стратегия и да се идентифицират в регионален мащаб инвестиционните приоритети за опазване и използване на културното наследство в рамките на регионалните културни маршрути и активните културни зони.
8. Да се съдейства за усъвършенстването на националните законодателства в областта на културното наследство, културния туризъм и културните маршрути.
9. Да се открие Web-страница на проекта по ИНТЕРНЕТ, чрез която участващите партньори ще представят и получават актуална информация за развитието на проекта и ще бъде популяризирано културното богатство на региона.
10. Да се обединят усилията за общо кандидатстване и участие в европейските програми за осигуряване на финансови помощи за Проекта.
11. Да се осъществява активно взаимодействие с Европейския институт за културни маршрути на Съвета на Европа (Люксембург), с Международните научни комитети на ИКОМОС по културни маршрути и културен туризъм и др.
12. Да се поддържа перманентна активна комуникация в Мрежата, включително по Интернет.